

Nr 149.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1921 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående stat för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte m. m. jämte två i ämnet väckta motioner.

(2:dra avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkten 200, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående stat m. m. för vårdanstalten för blinda med komplicerat lyte, beräkna för ändamålet på ordinarie stat ett anslag av 287,400 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 25 februari 1921 till riksdagen avlåten proposition, nr 247, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels godkänna, att lända till efterrättelse från och med år 1922, följande ordinarie

Stat

för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte.

A. Inkomststat.

Ordinarie statsanslag	kronor 128,400:—
Elevavgifter	» 68,000:—
	<hr/>
	Summa kronor 196,400:—

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 66 häft. (Nr 149—150.) 1

B. Utgiftsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	Anmärkningar
	Kronor	Kronor	Kronor	
1) <i>Avlöningar.</i>				
1 rektor, förutom fri bostad med värme	4,400	2,000	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor, efter 10 år med ytterligare 300 kronor och efter 15 år med än ytterligare 300 kronor.
1 första lärarinna, förutom bostad	2,000	1,100	3,100	
1 ämneslärarinna, » »	1,800	1,000	2,800	
2 ämneslärarinnor, » »	3,600	2,000	5,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor.
1 slöjdlärarinna, » »	1,600	800	2,400	
2 slöjdlärarinnor, » »	3,200	1,600	4,800	
1 husmoder, förutom bostad med värme och lyse, kost samt tvätt .	1,100	300	1,400	Härtill kunna komma 3 ålderstillägg vart och ett å 200 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Av varje ålderstillägg skall 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 översköterska, förutom bostad med värme och lyse, kost samt tvätt	750	250	1,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter 10 år med ytterligare 150 kronor och efter 15 år med än ytterligare 150 kronor.
1 kvinnligt skrivbiträde, tillika räkenskapsförare	1,300	500	1,800	Härtill kunna komma 3 ålderstillägg, vart och ett å 200 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Av varje ålderstillägg skall 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 vaktmästare	900	550	1,450	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	1,450	
Säger avlöningar			32,200	

	Summa
	Kronor
<i>2) Övriga utgifter.</i>	
Undervisnings- och arbetsmateriell	6,000
Inventarier	3,000
Kosthåll	75,000
Beklädnad	15,000
Läkare och sjukvård	6,400
Vårdar- och ekonomipersonal	21,000
Tvätt och renhållning	5,000
Värme och belysning	25,000
Vatten	1,800
Diverse utgifter	6,000
<u>Säger övriga utgifter</u>	<u>164,200</u>
Summa kronor	196,400

Anm. 1. Därest rektorsbefattningen innehaves av kvinna, skall den kontanta avlöningen utgå med 5,000 kronor, därav 3,300 kronor lön och 1,700 kronor tjänstgöringspenningar.

Anm. 2. Pensionsunderlaget för manlig rektor utgör 4,600 kronor, för kvinnlig rektor 4,000 kronor.

Anm. 3. Därest vaktmästare åtnjuter förmånen av bostad m. m., skall för honom gälla vad som föreskrives i kungörelsen den 1 november 1918 (nr 836) angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

Anm. 4. Styrelsen äger att beträffande de under 2) här ovan upptagna utgiftsposter å en post göra någon minskning och å en annan post någon ökning, endast utgiftsstaten i dess helhet icke överskrideres.

dels föreskriva, att för åtnjutande av de avlöningsförmåner, som föreslagits för ordinarie befattningshavare, skola fastställas följande villkor och bestämmelser:

A. *i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:*

1) att befattningshavare skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad organisation av vårdanstalten eller eljest kan varda stadgad, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter nya eller förändrade föreskrifter sköta de med befattningen förenade göromålen;

2) att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, vara pliktig att vid en möjligen inträdande förändrad organisation av abnormunder-

visningsväsendet ävensom eljest, då Kungl. Maj:t med hänsyn till nämnda undervisningsväsendes behov, efter vederbörandes hörande, prövar sådant nödigt, låta sig förflyttas till annan befattning inom abnormundervisningsväsendet, dock att befattningshavare, som varder förflyttad till annan ort, skall vara berättigad att av statsverket erhålla skälig ersättning för flyttningskostnad till det belopp, Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämmer;

3) att befattningshavare vidare skall vara skyldig underkasta sig de bestämmelser, som må bliva föreskrivna till lärjungarnas skyddande mot smittsam lungdot;

4) att med befattning vid anstalten icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

5) att med befattning vid anstalten ej må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej skolöverstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas; samt

6) att befattningshavare ej må åtaga sig undervisning vare sig i enskilda, kommunala eller andra läroanstalter, så framt ej, vad angår lärare, anstaltens styrelse efter av skolöverstyrelsen angivna riktlinjer eller, vad angår rektor, skolöverstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande undervisning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdraget kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

B. i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

1) att tjänstgöringspenningar skola för samtliga befattningshavare beräknas efter kalenderår;

2) att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester men för den tid, han åtnjutit tjänstledighet, skola utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen;

3) att, därest befattningshavare av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, befattningshavare äger tillgodonjuta hela lönen jämte

förmån av bostad med värme, där sådan förekommer, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten, utöver sina tjänstgöringspenningar, avstå så mycket av lönen, som erfordras för befattningens upprätthållande eller eljest prövas skäligt;

4) att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

5) att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, så vida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

6) att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen utgår till månadens slut; samt

7) att, då befattningshavare, som åtnjuter fri bostad, avlider, skolöverstyrelsen må, efter prövning av förekommande omständigheter, medgiva hans änka eller efterlevande familj att för avflyttning från bostaden njuta lämplig fardag;

C. i fråga om ålderstillägg:

1) att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning är i staten medgiven, tidpunkten för

första förhöjningen bestämmes att inträda för annan befattningshavare än vaktmästare efter fem år och för vaktmästare efter tre år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

andra förhöjningen efter ytterligare fem respektive tre år, på samma villkor, samt

tredje förhöjningen, om sådan förekommer, efter än ytterligare fem respektive tre år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej må tillträdas förr än vid

början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänst-åldern blivit uppnådd;

2) att därvid befattningshavare bör tillgodoräknas, vad angår ämneslärarinna och slöjdlärarinna, den tid, varunder hon vid annan statens läroanstalt för blinda innehaft motsvarande tjänst, eller tjänst, som enligt staten är förenad med lika hög avlöning som den tjänst, varför ålderstillägg ifrågasättes;

3) att, därest lärarinna vid statens blindundervisningsanstalt, vilken befordras till första lärarinna vid anstalten, redan intjänat högre avlöning än första lärarinns begynnelseavlöning, henne skola omedelbart tillgodoföras så många ålderstillägg som första lärarinna, att hennes avlöning i sistnämnda befattning blir lika hög som den avlöning hon senast åtnjöt; skolande, där sådan lärarinna vid befordran till första lärarinna icke erhåller högre avlöning än den hon i sin föregående befattning uppburit, för uppflyttning i närmast högre lönegrad såsom första lärarinna henne tillgodoräknas den tid, varunder hon innehaft berörda befattning, efter det hon i denna senast uppflyttades i högre lönegrad;

4) att ämneslärarinna må tillgodoräknas tjänstgöring som ordinarie lärarinna vid folkskola eller högre folkskola, tjänstgöring såsom lärarinna i övningskola vid statens folkskoleseminarium, tjänstgöring vid under offentlig kontroll ställt småskoleseminarium under den tid, statsbidrag utgått till hennes avlönande enligt bestämmelserna om statsbidrag till folkskollärares avlönande eller hon åtnjutit avlöning enligt gällande lönereglering, tjänstgöring såsom lärarinna vid av landsting underhållen dövstumskola eller vid sinnesslöanstalt, ävensom tjänstgöring såsom föreståndare eller lärare vid skyddshem, som åtnjuter statsbidrag och antingen äger av Kungl. Maj:t stadfäst reglemente eller ock är av Kungl. Maj:t erkänt såsom allmän uppfostringsanstalt;

5) att befattningshavare må, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid, han utom statens tjänst utfört arbete, som ur det allmännas synpunkt må anses likvärdigt med eller av högre värde än det, han har att utföra å befattningen vid vårdanstalten; samt

6) att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares

rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

D. i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt m. m.:

1) att semester årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, å tid av året, som av skolöverstyrelsen bestämmes, åtnjutas av rektor under en och en halv månad, samt å tid, som av anstaltens styrelse bestämmes, av husmoder, översköterska och det kvinnliga biträdet, envar under en månad, och av vaktmästare under femton dagar; samt

2) att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension eller eljest är vid tiden för de nya lönestaternas ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat, dock att pensionsunderlagen för manlig och kvinnlig rektor, skola utgöras av de belopp, som finnas angivna i anm. 2 till utgiftsstaten för anstalten.

E. i fråga om särskilda föreskrifter för det kvinnliga biträdet:

att beträffande det kvinnliga biträdet å anstaltens stat skola i övrigt lända till efter rättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

dels förklara att en var, som med eller efter ingången av år 1922 tillträder befattning vid anstalten, skall vara skyldig underkasta sig nyssberörda villkor och bestämmelser;

dels godkänna följande grunder för avlöande av vikarier för lärarpersonalen vid anstalten, nämligen:

att arvodet till vikarie för rektor vid anstalten skall utgå på sätt Kungl. Maj:t för varje särskilt fall förordnar;

att arvodet till vikarie för annan av ifrågavarande lärarpersonal skall utgå med ett belopp motsvarande den kontanta begynnelseavlönningen för den tjänst, som av vikarien uppehålles;

att vad som vid lärare beviljad tjänstledighet på grund av sjukdom utöver de till tjänsten hörande tjänstgöringspenningar, vilka vikarien äger uppbära, eller särskild bestämd andel av lönen erfordras för att arvodet till denne skall uppgå till nyssnämnda belopp, skall utgå av statsmedel;

dels för uppehållande av verksamheten vid anstalten å *ordinarie* stat under rubriken: »Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte» uppföra ett bestämt anslag av 128,400 kronor;

dels anvisa på *extra stat* för år 1922 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

till avlöning av extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare vid anstalten ett belopp av 16,800 kronor; samt

till förstärkande av under »övriga utgifter» i staten upptagna utgiftsposterna med undantag för »läkare och sjukvård» samt »vårdar- och ekonomipersonal» ett belopp av 17,000 kronor;

dels medgiva ej mindre att, oavsett om de i Lund under uppförande varande byggnaderna kunna för anstalten tagas i anspråk den 1 januari 1922, den ordinarie avlöningsstaten må träda i kraft från och med sagda tidpunkt, än även att de å staten under rubriken »övriga utgifter» anslagna medel må, i den mån Kungl. Maj:t prövar sådant nödigt, ställas till förfogande åt styrelsen för drottning Sofias stiftelse för uppehållande av verksamheten vid den med stiftelsen förenade vårdanstalten, intill dess överflyttningen till Lund kan äga rum;

dels och förklara, att föreståndarinnan fru Elisabeth Anrep-Nordin må, därest så prövas lämpligt, utan hinder därav, att hon redan överskridit den i lagen om civila tjänst innehavares rätt till pension stadgade pensionsålder, kunna förordnas såsom rektor vid anstalten, dock högst intill utgången av år 1922.

Beträffande utredning i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *A. Petrén* (nr 209) och den andra inom andra kammaren av herr *S. Bengtsson* i Norup (nr 314), däruti hemställts, att de befattningshavare vid statens vårdanstalt för blinda med komplicerat lyte, som förut varit delaktiga i dövstumlärarynas pensionskassa, för pension må räkna sig till godo de tjänsteår, som gällt för pension från nämnda kassa.

I fråga om de av motionärerna till stöd för deras framställningar framlagda skälen får utskottet hänvisa till ovannämnda motion I: 209.

I samband med beviljandet av anslag för uppförande av en vårdanstalt i Lund för blinda med komplicerat lyte beslöt 1914 års senare riksdag, på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, bemyndiga Kungl. Maj:t att vid den tid, då den ifrågasatta anstalten trädde i verksamhet, för statsverkets räkning övertaga drottning Sofias stiftelses och den till denna stiftelse anknutna vårdanstaltens dåvarande tillgångar under utfästelse å statens vägnar om fullgörande av de särskilda villkor och förbehåll, som innehölls i stiftelsens reglemente eller eljest kunde vara fästade vid sagda tillgångar eller särskilda delar därav.

Sedan genom beslut av 1920 års riksdag medel anvisats för byggnadernas slutförande under år 1921, har departementschefen räknat med, att statens övertagande av anstalten kunde äga rum den 1 januari 1922. Därmed inträder för statsverket skyldighet att ikläda sig de med anstaltens drift förbundna kostnaderna.

Utskottet har vid prövning av den föreslagna ordinarie staten och de därmed förbundna avlöningsvillkoren icke funnit anledning till erinran i annat avseende än beträffande den ifrågasatta rätten till tjänstårsberäkning för uppflyttning i högre lönegrad. I detta hänseende hade från anstaltens sida ifrågasatts, att de tjänst innehavare, som komme att övergå från drottning Sofias stiftelse till den nya anstalten, skulle få rätt att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig den tid, de haft fast anställning vid stiftelsen. Skolöverstyrelsen åter har icke ansett sig böra förorda en dylik anordning, varvid överstyrelsen dels åberopat den prejudicerande verkan, ett medgivande av denna art skulle äga vid framtida avgöranden beträffande statstjänarens eventuella rätt att tillgodoräkna sig i angivna hänseende tidigare verksamhet i enskild tjänst, dels ock erinrat, att de föreslagna avlöningarna, även utan lönetursrätt, skulle komma att innebära en högst avsevärd förbättring, vilken sannolikt i intet fall skulle komma att med nuvarande dyrtidstilläggsbestämmelser understiga 1,800 kronor och för åtskilliga överstiga detta belopp. Departementschefen har intagit en från överstyrelsen avvikande ståndpunkt, i det att han förordat, att det borde ankomma på Kungl. Maj:t att för rätt till sådan tjänstårsberäkning lämna medgivande i varje särskilt fall. För egen del har utskottet icke kunnat undgå finna de av överstyrelsen anförda skälen vara av en

Utskottets
yttrande.

så vägende beskaffenhet, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad beträffar det till extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare ifrågasatta extra anslaget av 16,800 kronor, ingår i detsamma ersättning med 1,300 kronor till en var av två vaktmästare. Då å den ordinarie staten äro föreslagna två ordinarie vaktmästare, synes det utskottet tillfyllest, att allenast en extra vaktmästare finnes tillgänglig, vadan anslaget ifråga torde böra begränsas till 15,500 kronor.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit, att föregående tjänstgöring vid anstalten i Vänersborg skulle få i pensionsavseende tillgodoräknas av de befattningshavare, som överginge till statsanstalten. Detta förslag har departementschefen icke ansett sig kunna understödja, då det enligt hans mening innebure en avvikelse från föreskrifterna i den civila pensionslagen och bifall till detsamma kunde bliva av prejudicerande betydelse. Det i ovanberörda motioner framställda yrkandet överensstämmer till sin innebörd med överstyrelsens förslag. För denna frågas bedömande har utskottet ansett sig böra i vederbörlig ordning inhämta yttrande från statskontoret, som härutinnan anført följande:

Statskontoret erinrar, hurusom det icke saknats exempel på att vissa grupper av befattningshavare hos enskilda institutioner vid statens övertagande av dessa erhållit rätt att för pension räkna sig tillgodo viss föregående tjänstgöring hos det privata företaget. Så har till exempel genom 1913 års riksdags beslut och nädiga brevet den 15 augusti samma år föreskrivits, att, utöver vad i 17 § av civila pensionslagen finnes stadgat i fråga om beräkning av tjänstår för erhållande av pension, i sådant hänseende finge av tjänsteman vid statens vattenfallsverk beräknas tid, under vilken han förut innehaft tjänst hos nya Trollhätte kraftbolag eller bogseringsanstalten mellan Ströms kanal och Ivarslund; och efter 1915 års riksdags medgivande har genom nådigt beslut den 12 augusti samma år förlänats dylik rätt åt sådana statens vattenfallsverks tjänstemän, som förut innehaft befattning hos Södertälje kanal- och slussverksaktiebolag. Vid enskilda järnvägars införlivande med statens järnvägar har jämväl liknande rätt meddelats åt de förut i enskild tjänst varande befattningshavare.

Statskontoret kan emellertid icke obetingat förorda bifall till motionärernas förslag, sådant det formulerats i deras slutliga hemställan, då nämligen för nu ifrågasatta förmän icke synes böra uppställas såsom villkor förutvarande delaktighet i viss pensionskassa utan snarare tidigare anställning vid anstalten ifråga; och synes det ej vara något att erinra mot, att åt nuvarande befattningshavare vid drottning Sofias stiftelse i Vänersborg, vilka övergå på den nya anstaltens

stat, må lämnas ett särskilt medgivande att räkna sig sin föregående tjänstgöring hos stiftelsen tillgodo för pension.

Man skulle emellertid även kunna tänka sig en annan anordning. Statskontoret vill i sådant avseende erinra, hurusom i sammanhang med fastställande av löne- och pensionsreglering för folkskoleseminarierna genom nämnda kungörelsen den 22 juni 1918 (nr 662) föreskrivits, att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall för övningsskollärare gälla vad i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning är eller kan vara stadgat. Det synes kunna ifrågasättas, om ej på liknande sätt de befattningshavare vid drottning Sofias stiftelse, som äro delaktiga i dövstumslärarnas pensionsanstalt, böra fortfarande bibehållas vid denna delaktighet. Härigenom vunnas dessutom den fördel, att familjepensioneringen för dessa befattningshavare bleve ordnad på ett för dem mera fördelaktigt sätt än om de bleve förpliktigade att erlägga de dryga retroaktivavgifter, som kunna komma att åligga dem vid inträde i civilstatens änke- och pupillkassa.

Utskottet, som finner billighetsskäl tala för ett beslut i den riktning, motionärerna yrkat, har ansett den senare av de utav statskontoret anvisade utvägarna vara att föredraga och tillstyrker alltså densamma. I följd härav vill utskottet hemställa, att de befattningshavare vid ifrågavarande anstalt, vilka äro delaktiga i dövstumslärarnas pensionsanstalt, må vara bibehållna vid delaktighet i samma pensionsanstalt, skolande därvid pensionsbeloppet utgöra för rektor vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit samt för annan befattningshavare lönen jämte intjänat eller intjänade ålders-tillägg.

Utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot det föreliggande förslaget, får förty hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förenämnda proposition samt herrar Petréns och Bengtssons i Norup ovanberörda motioner,

I) godkänna, att lända till efterrättelse från och med år 1922, följande ordinarie

Stat

för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte.

A. *Inkomststat.*

Ordinarie statsanslag	kronor 128,400: —
Elevavgifter	» 68,000: —
	Summa kronor 196,400: —

B. Utgiftsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	Anmärkningar
	Kronor	Kronor	Kronor	
1) <i>Avlöningar.</i>				
1 rektor, förutom fri bostad med värme	4,400	2,000	6,400	
1 första lärarinna, förutom bostad	2,000	1,100	3,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor efter 10 år med ytterligare 300 kronor och efter 15 år med än ytterligare 300 kronor.
1 amneslärarinna, förutom bostad	1,800	1,000	2,800	
2 ämneslärarinnor, förutom bostad	3,600	2,000	5,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor.
1 slöjdlärarinna, förutom bostad	1,600	800	2,400	
2 slöjdlärarinnor, förutom bostad	3,200	1,600	4,800	
1 husmoder, förutom bostad med värme och lyse, kost samt tvätt	1,100	300	1,400	Härtill kunna komma 3 ålderstillägg vart och ett à 200 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Av varje ålderstillägg skall 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 översköterska, förutom bostad med värme och lyse, kost samt tvätt	750	250	1,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter 10 år med ytterligare 150 kronor och efter 15 år med än ytterligare 150 kronor.
1 kvinnligt skrivbiträde, tillika rakenskapsförare . .	1,300	500	1,800	Härtill kunna komma 3 ålderstillägg, vart och ett à 200 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Av varje ålderstillägg skall 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 vaktmästare	900	550	1,450	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	1,450	
Säger avlöningar			32,200	
2) <i>Övriga utgifter.</i>				
Undervisnings- och arbetsmaterie			6,000	
Inventarier			3,000	
Kosthåll			75,000	
Beklädnad			15,000	

	Summa	Anmärkningar
	Kronor	
Läkare och sjukvård	6,400	
Vårdar- och ekonomipersonal	21,000	
Tvätt och renhållning	5,000	
Värme och belysning	25,000	
Vatten	1,800	
Diverse utgifter	6,000	
<u>Säger övriga utgifter</u>	<u>164,200</u>	
Summa kronor	196,400	

Anm. 1. Därest rektorsbefattningen innehaves av kvinna, skall den kontanta avlöningen utgå med 5,000 kronor, därav 3,300 kronor lön och 1,700 kronor tjänstgöringspenningar.

Anm. 2. Pensionsunderlaget för manlig rektor utgör 4,600 kronor, för kvinnlig rektor 4,000 kronor.

Anm. 3. Därest vaktmästare åtnjuter förmånen av bostad m. m., skall för honom gälla vad som föreskrives i kungörelsen den 1 november 1918 (nr 836) angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

Anm. 4. Styrelsen äger att beträffande de under 2) här ovan upptagna utgiftsposter å en post göra någon minskning och å en annan post någon ökning, endast utgiftsstaten i dess helhet icke överskrides.

II) *föreskriva, att de befattningshavare vid ifrågavarande anstalt, vilka vid tillträdet till befattningen äro delaktiga i dövstumlärarynas pensionsanstalt, skola varda bibehållna vid delaktighet i samma pensionsanstalt, skolande därvid pensionsbeloppet utgöra för rektor vad ovan under anm. 2 sagts samt för annan befattningshavare lönen jämte intjänat eller intjänade ålderstillägg;*

III) föreskriva, att för åtnjutande av de avlöningsförmåner, som föreslagits för ordinarie befattningshavare, skola fastställas följande villkor och bestämmelser:

A. *i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:*

1) att befattningshavare skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad orga-

nisation av vårdanstalten eller eljest kan varda stadgad, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter nya eller förändrade föreskrifter sköta de med befattningen förenade göromålen;

2) att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, vara pliktig att vid en möjligen inträdande förändrad organisation av abnormundervisningsväsendet ävensom eljest, då Kungl. Maj:t med hänsyn till nämnda undervisningsväsendes behov, efter vederbörandes hörande, prövar sådant nödigt, låta sig förflyttas till annan befattning inom abnormundervisningsväsendet, dock att befattningshavare, som varder förflyttad till annan ort, skall vara berättigad att av statsverket erhålla skälig ersättning för flyttningskostnad till det belopp, Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämmer;

3) att befattningshavare vidare skall vara skyldig underkasta sig de bestämmelser, som må bliva föreskrivna till lärjungarnas skyddande mot smittsam lungsot;

4) att med befattning vid anstalten icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

5) att med befattning vid anstalten ej må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej skolöverstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdra-

get eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas; samt

6) att befattningshavare ej må åtaga sig undervisning vare sig i enskilda, kommunala eller andra läroanstalter, så framt ej, vad angår lärare, anstaltens styrelse efter av skolöverstyrelsen angivna riktlinjer eller, vad angår rektor, skolöverstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande undervisning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdraget kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

B. i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

1) att tjänstgöringspenningar skola för samtliga befattningshavare beräknas efter kalenderår;

2) att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester men för den tid, han åtnjutit tjänstledighet, skola utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen;

3) att, därest befattningshavare av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, befattningshavare äger tillgodonjuta hela lönen jämte förmån av bostad med värme, där sådan förekommer, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten, utöver sina tjänstgöringspenningar, avstå så mycket av lönen, som erfordras för befattningens upprätthållande eller eljest prövas skäligt;

4) att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänst-

göring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

5) att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, så vida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

6) att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen utgår till månadens slut; samt

7) att, då befattningshavare, som åtnjuter fri bostad, avlider, skolöverstyrelsen må, efter prövning av förekommande omständigheter, medgiva hans änka eller efterlevande familj att för avflyttning från bostaden njuta lämplig fardag;

C. i fråga om ålderstillägg:

1) att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning är i staten medgiven, tidpunkten för

första förhöjningen bestämmes att inträda för annan befattningshavare än vaktmästare efter fem år och för vaktmästare efter tre år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

andra förhöjningen efter ytterligare fem respektive tre år, på samma villkor, samt

tredje förhöjningen, om sådan förekommer, efter än ytterligare fem respektive tre år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlö-

ningen ej må tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

2) att därvid befattningshavare bör tillgodoräknas, vad angår ämneslärarinna och slöjdlärarinna, den tid, varunder hon vid annan statens läroanstalt för blinda innehaft motsvarande tjänst, eller tjänst, som enligt staten är förenad med lika hög avlöning som den tjänst, varför ålderstillägg ifrågasättes;

3) att, därest lärarinna vid statens blindundervisningsanstalt, vilken befordras till första lärarinna vid anstalten, redan intjänat högre avlöning än första lärarinns begynnelseavlöning, henne skola omedelbart tillgodoföras så många ålderstillägg som första lärarinna, att hennes avlöning i sistnämnda befattning blir lika hög som den avlöning hon senast åtnjöt; skolande, där sådan lärarinna vid befordran till första lärarinna icke erhåller högre avlöning än den hon i sin föregående befattning uppburit, för uppflyttning i närmast högre lönegrad såsom första lärarinna henne tillgodoräknas den tid, varunder hon innehaft berörda befattning, efter det hon i denna senast uppflyttades i högre lönegrad;

4) att ämneslärarinna må tillgodoräknas tjänstgöring som ordinarie lärarinna vid folkskola eller högre folkskola, tjänstgöring såsom lärarinna i övningsskola vid statens folkskoleseminarium, tjänstgöring vid under offentlig kontroll ställt småskoleseminarium under den tid, statsbidrag utgått till hennes avlönande enligt bestämmelserna om statsbidrag till folkskollärares avlönande eller hon åtnjutit avlöning enligt gällande lönereglering, tjänstgöring såsom lärarinna vid av landsting underhållen dövstumskola eller vid sinnesslöanstalt, ävensom tjänstgöring såsom föreståndare eller lärare vid skyddshem, som åtnjuter statsbidrag och an-

tingen äger av Kungl. Maj:t stadfäst reglemente eller ock är av Kungl. Maj:t erkänt såsom allmän uppfostringsanstalt; samt

5) att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinhavares rätt till pension *eller, vad angår befattningshavare, som vid tillträdet till befattningen är delaktig i dövstumläraryrarnas pensionsanstalt, bestämmelserna i reglementet för samma pensionsanstalt* är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

D. i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt m. m.:

1) att semester årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, å tid av året, som av skolöverstyrelsen bestämmes, åtnjutas av rektor under en och en halv månad, samt å tid, som av anstaltens styrelse bestämmes, av husmoder, översköterska och det kvinnliga biträdet, envar under en månad, och av vaktmästare under femton dagar; samt

2) att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall *beträffande annan befattningshavare än sådan, som vid tillträdet till befattningen är delaktig i dövstumläraryrarnas pensionsanstalt*, gälla vad i lagen angående civila tjänstinhavares rätt till pension eller eljest är vid tiden för de nya lönestaternas ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat, dock att pensionsunderlagen för manlig och kvinnlig rektor, skola utgöras av de belopp, som finnas angivna i anm. 2 till utgiftsstaten för anstalten.

E. i fråga om särskilda föreskrifter för det kvinnliga biträdet:

att beträffande det kvinnliga biträdet å anstaltens stat skola i övrigt lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

IV) förklara att en var, som med eller efter ingången av år 1922 tillträder befattning vid anstalten, skall vara skyldig underkasta sig nysberörda villkor och bestämmelser;

V) godkänna följande grunder för avlöande av vikarier för lärarpersonalen vid anstalten, nämligen:

att arvodet till vikarie för rektor vid anstalten skall utgå på sätt Kungl. Maj:t för varje särskilt fall förordnar;

att arvodet till vikarie för annan av ifrågasvarande lärarpersonal skall utgå med ett belopp motsvarande den kontanta begynnelseavlöningen för den tjänst, som av vikarien uppehålles;

att vad som vid lärare beviljad tjänstledighet på grund av sjukdom utöver de till tjänsten hörande tjänstgöringspenningar, vilka vikarien äger uppbära, eller särskild bestämd andel av lönen erfordras för att arvodet till denne skall uppgå till nyssnämnda belopp skall utgå av statsmedel;

VI) för uppehållande av verksamheten vid anstalten å ordinarie stat under rubriken: »Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte» uppföra ett bestämt anslag av 128,400 kronor;

VII) anvisa på extra stat för år 1922 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

till avlöning av extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare vid anstalten ett belopp av 15,500 kronor; samt

till förstärkande av under »övriga utgifter» i staten upptagna utgiftsposterna med undantag för

»läkare och sjukvård» samt »vårdar- och ekonomi-personal» ett belopp av 17,000 kronor;

VIII) medgiva ej mindre att, oavsett om de i Lund under uppförande varande byggnaderna kunna för anstalten tagas i anspråk den 1 januari 1922, den ordinarie avlöningsstaten må träda i kraft från och med sagda tidpunkt, än även att de å staten under rubriken »övriga utgifter» anslagna medel må, i den mån Kungl. Maj:t prövar sådant nödigt, ställas till förfogande åt styrelsen för drottning Sofias stiftelse för uppehållande av verksamheten vid den med stiftelsen förenade vårdanstalten, intill dess överflyttningen till Lund kan äga rum;

IX) förklara, att föreståndarinnan fru Elisabeth Anrep-Nordin må, därest så prövas lämpligt, utan hinder därav, att hon redan överskridit den i *reglementet för dövstumläraernas pensionsanstalt* stadgade pensionsålder, kunna förordnas såsom rektor vid anstalten, dock högst intill utgången av år 1922.

Stockholm den 30 maj 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. M. Bäckström, J. L. Widell, O. U. B. Olsson, O. Bergqvist, A. Pers, C. P. V. Nilsson, J. P. Jespersen* och *Olaus Pettersson* samt

från andra kammaren: herrar *J. Jönsson* i Revinge, *C. R. Jansson* i Falun, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *L. J. Carlsson-Frosterud, S. E. J. Lübeck, W. Bäckström, J. Erlansson, S. E. Ljungkvist, F. T. Hamrin, J. D. Norman, A. E. Ljungberg* och *J. E. Andersson* i Ovanmyra.
